

Окончателен доклад за изпълнението по целта "Инвестиции за растеж и работни места"
ЧАСТ А

ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

CCI	2015BG16RFSM001
Наименование	Оперативна програма "Инициатива за малки и средни предприятия" (ОП ИМСП)
Версия	9999.0
Дата на одобрение на доклада от мониторинговия комитет	11.02.2025

ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	1
2. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА (ЧЛЕН 50, ПАРАГРАФ 2 И ЧЛЕН 111, ПАРАГРАФ 3, БУКВА а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	4
2.1. Ключова информация относно изпълнението на оперативната програма за съответната година, включително и относно финансовите инструменти във връзка с финансовите данни и данните за показателите. .4	
3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТНАТА ОС (член 50, параграф 2 от регламент (ЕС) № 1303/2013)	7
3.1. Преглед на изпълнението	7
3.2. Общи и специфични за програмата показатели (член 50, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	8
Таблица 3А: Общи и специфични за програмата показатели за крайния продукт за ЕФРР, ЕФРР REACT-EU и Кохезионния фонд (по приоритетна ос, инвестиционен приоритет, разпределени по категории региони за ЕФРР) - 1 / 3d	8
Таблица 3Б: Брой предприятия, подкрепени от мрежата за многостранна подкрепа за същите предприятия на оперативната програма	11
Таблица 5: Информация относно етапните цели и целевите стойности, определени в рамката на изпълнението	12
3.4 Финансови данни (член 50, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	13
Таблица 6: Финансова информация на ниво приоритетна ос и програма	13
Таблица 7: Разпределение на кумулативните финансови данни по категория интервенции за ЕФРР, ЕФРР REACT-EU, ЕСФ, ЕСФ REACT-EU и Кохезионния фонд (член 112, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и член 5 от Регламент (ЕС) № 1304/2013).....	14
Таблица 8: Използване на кръстосано финансиране	15
Таблица 9: Разходи за операции, изпълнявани извън програмната област (ЕФРР, ЕФРР REACT-EU и Кохезионния фонд по целта "Инвестиции за растеж и работни места")	16
Таблица 10: Разходи, направени извън Съюза (ЕСФ и ЕСФ REACT-EU)	17
4. ОБОБЩЕНИЕ НА ОЦЕНКИТЕ	18
6 ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА И ПРИЕТИТЕ МЕРКИ (член 50, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013).....	24
7. РЕЗЮМЕ ЗА ГРАЖДАНИТЕ	28
8. ДОКЛАД ЗА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ.....	29
Инструмент за неограничени гаранции по инициативата за МСП	29
<i>Неограничени гаранции за предоставяне на капиталово облекчение на финансови посредници за нови портфейли за дългово финансиране на допустими МСП.....</i>	<i>32</i>
9. Информация, нямаща задължителен характер, за евентуално включване в доклада, който трябва да бъде представен през 2016 г., която не се изисква за други мини доклади: ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ УСЛОВИЯ	36
10. НАПРЕДЪК В ИЗГОТВЯНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ И СЪВМЕСТНИ ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ (член 101, буква з) и член 111, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	38
10.1. Големи проекти	38
10.2. Съвместни планове за действие	41
11. ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА (член 50, параграф 4 и член 111, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013).....	44
11.1. Информация в част А и постигане на целите на програмата (член 50, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013).....	44
11.2. Специфичните действия, предприети за насърчаване на равенството между мъжете и жените и за предотвратяване на дискриминацията, по-специално насърчаване на достъпността за хората с увреждания, и разпоредбите, въведени, за да се гарантира интегрирането на аспекта за равенството между половете в оперативната програма и в операциите (член 50, параграф 4 и член 111, параграф 4, втора алинея, буква д) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	45
11.3. Устойчиво развитие (член 50, параграф 4 и член 111, параграф 4, втора алинея, буква е) от Регламент (ЕС) № 1303/2013).....	45
11.4. Докладване относно подкрепата, използвана за целите във връзка с изменението на климата (член 50, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013).....	46
11.5. Роля на партньорите в изпълнението на програмата	46

12. ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ И ОЦЕНКА СЪГЛАСНО ЧЛЕН 111, ПАРАГРАФ 4, ПЪРВА АЛИНЕЯ, БУКВИ а) и б) ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013	48
12.1. Напредък по изпълнението на плана за оценка и предприетите действия във връзка с констатациите от извършените оценки	48
12.2. Резултати от мерките за информиране и публичност относно фондовете, провеждани в рамките на комуникационната стратегия	50
13. ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ УСЛОВИЯ (член 50, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013) (информацията може да бъде включена в доклада, който трябва да бъде представен през 2016 г. (вж. точка 9 по-горе), но е задължително да се включи в доклада за 2017 г.)	
Вариант: доклад за напредъка	51
14. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА БЪДЕ ДОБАВЕНА В ЗАВИСИМОСТ ОТ СЪДЪРЖАНИЕТО И ЦЕЛИТЕ НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА (член 111, параграф 4, втора алинея, букви а), б), в), г), ж) и з) от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013).....	52
14.1. Напредък в прилагането на интегрирания подход към териториалното развитие, включително развитието на регионите, засегнати от демографски предизвикателства и неблагоприятни постоянни условия или природни бедствия, интегрираните териториални инвестиции, устойчивото развитие на градските райони и воденото от общностите местно развитие в рамките на оперативната програма.....	52
14.2. Напредък в осъществяването на действия за засилване на капацитета на органите на държавите членки и на бенефициерите за администриране и използване на средствата от фондовете	52
14.3. Напредък в изпълнението на междурегионални и транснационални действия	52
14.4. По целесъобразност, приноса към макрорегионалните стратегии и стратегиите за морските басейни	52
14.5. Напредък в изпълнението на действията в областта на социалните иновации, когато е целесъобразно ..	53
14.6. Напредък в изпълнението на мерките, насочени към специфичните нужди на най-силно засегнатите от бедност географски райони или на целевите групи, изложени на най-висок риск от бедност, дискриминация или социално изключване, като се обръща специално внимание на маргинализираните общности, хората с увреждания, дълготрайно безработните и младежите, които не участват в никаква форма на заетост, включително, ако е целесъобразно, използваните финансови ресурси.....	53
15. ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ НА НИВО ПРИОРИТЕТНА ОС И ПРОГРАМА (член 21, параграф 2 и член 22, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	54
16. ИНТЕЛИГЕНТЕН, УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ (вариант с доклад за напредъка)	55
17. ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА И ПРИЕТИТЕ МЕРКИ — РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО (член 50, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013).....	57
Приложение I — Списък на всички операции за поетапно изпълнение от програмен период 2014—2020 г. в програмен период 2021—2027 г.	58
Приложение II — Списък на неактивни операции.....	58
Приложение III — Списък на операции, засегнати от текущи национални разследвания/спрени поради съдебно производство или административно обжалване със суспензивно действие	58
Документи.....	59
Последни резултати от валидирането	60

2. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА (ЧЛЕН 50, ПАРАГРАФ 2 И ЧЛЕН 111, ПАРАГРАФ 3, БУКВА А) ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013)

2.1. Ключова информация относно изпълнението на оперативната програма за съответната година, включително и относно финансовите инструменти във връзка с финансовите данни и данните за показателите.

„Инициативата за МСП“ е ФИ, създаден на равнището на ЕС, съвместно с ЕК и ЕИБ. Основната ѝ цел е бързо увеличение на кредитирането на предприятия на ниво ЕС за постигане на значително въздействие върху икономическия растеж и създаването на работни места. На 12.10.2015г. с Решение С(2015)6948, ОПИМСП е одобрена от ЕК. Програмата е финансирана 100% от ЕФРР с общ обем от 102 млн.евро. Подкрепата е предназначена за прилагането на ФИ за предоставяне на капиталово облекчение на финансови посредници за нови портфейли за дългово финансиране на допустими МСП. В допълнение към средствата по ОПИМСП, за изпълнението на ФИ са привлечени финансови ресурси по линия на ЕС (програма „Хоризонт 2020“), ЕИФ и ЕИБ.

Изпълнението на ФИ стартира през 2016г. с подписването на Споразумение за финансиране с ЕИФ, Споразумение между кредиторите с ЕС, ЕИБ и ЕИФ, Договори за залог върху оперативната и трежъри сметката. В края на 2016г., след проведена процедура за подбор, ЕИФ подписа 10 гаранционни споразумения с избраните финансови посредници (през 2018г. „СИБАНК“ ЕАД се вля в „ОББ“ АД и след промяна на гаранционното споразумение портфейлите на банките бяха обединени, с което общия брой на посредниците стана 9), с общ максимален обем на портфейла от 608 млн.евро, който през 2018г., след одобрение на Инвестиционния борд, беше наддоговорен и достигна 673,1 млн.евро. Съгласно Споразумението за финансиране, периодът на включване на ново дългово финансиране от посредниците изтече на 31.12.2019г.

Позовавайки се на т.5.1 от *Насоките за приключването на оперативните програми, приети за подпомагането по линия на ЕФРР, ЕСФ, КФ и ЕФМДР (2014-2020)*, за отчитане изпълнението на индикаторите по програмата в настоящия доклад са използвани последните актуални данни представени от ЕИФ в Полугодишния доклад за изпълнението на ИМСП в България към 30.06.2024г.

В рамките на периода на прилагане на инструмента и понастоящем УО счита цялостното изпълнение на програмата за ефективно и много успешно. Към 30.06.2024г., съгласно отчетените от ЕИФ данни в Полугодишния доклад за изпълнението на ИМСП, общият брой на МСП, получили финансиране е **3994**, което бележи преизпълнение на показателя *Брой предприятия, получаващи подкрепа* със 142%. Общият размер на отпуснатите нови заеми от финансовите посредници е **€588 532 966,96**, с което също е реализирано преизпълнение на едноименния показател със 144%. Действително платени към крайни получатели са **€577 145 151**. Отличителна характеристика и успех на инструмента е подкрепата за стартиращи фирми-предоставени са кредити на 727 стартиращи предприятия (с бизнес история по-малко от 3 г.), което представлява 18,2% от всички крайни получатели в портфейла. Структурата на портфейла по отношение на категорията на предприятията е следната: 51,5% от крайните получатели са микропредприятия, следвани от 38,5% малки и 10% средни. Успешното изпълнение се отразява и в надвишението на целта за лостовия ефект - 5,66х при заложен цел от 4х.

Териториалното разпределение на получените подкрепа отразява напълно разпределението на предприятията в страната, от което става ясно, че всички допустими предприятия са имали достъп до подпомагането. Най-голям е броят от предприятията, получили кредит в Югозападен район за планиране – 42,5% (над 70% са в обл. София-град), следва Южен централен със 17,2%, Югоизточен с 14,6%, Североизточен с 11,2%, Северен централен със 7,6% и Северозападен с 6,9%.

Средният размер на получените кредити е между 150 и 200 хил.евро. 95% от броя на трансакциите в портфейла са в размер до 500 хил.евро, като половината от тях са до 50 хил.евро. Най-голям дял в портфейла като сума от общия размер на договорените кредити отбелязват тези между 1 и 3 млн.евро.

Търговията на едро и дребно е секторът с най-голяма концентрация в портфейла-45% дял от общия обем, следвана от преработваща промишленост-24%, строителство-8% и Транспорт и складиране-6%. Разпределението на средствата по сектори следва структурата на българската икономика, в която най-голям дял имат предприятията от сектор „Търговия и ремонт“.

Преобладава финансирането за оборотен капитал-58%, срещу 40% за инвестиционни цели и 2% други.

Просрочените кредити са относително малко-общо 259, което представлява 5,6% от всички гарантирани от програмата заеми. Към 30.06.2024г. предявените гаранции със средства на ЕСИФ са общо 9,41 млн.евро и след приспадане на възстановените от банките суми, размерът на покритите загуби е 7,5 млн.евро или 7,9% от общия размер на гарантираните средства от ЕСИФ.

В периода 19.01–19.09.2023г. е извършена оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигане целите на ОПИМСП, която потвърждава успешното изпълнение на инструмента.

Комитет за наблюдение (КН)

В периода на изпълнение на програмата до края на 2022г. са проведени 12 официални и 2 извънредни заседания на КН на ОПИК и ОПИМСП, както и 35 писмени процедури за неприсъствено вземане на решения. От началото на 2023г. до 30.06.2024г. са проведени 4 официални заседания на КН на ПК ИП* и 5 писмени процедури за неприсъствено вземане на решения. На заседанията на КН редовно е отчитан напредъкът по ОПИМСП, вкл. ежегодно е одобряван Годишният доклад на УО за изпълнението ѝ. През 2016г. на писмена процедура са одобрени Методологията и критериите за подбор на операции по инструмента по ОПИМСП, а през 2021г. – планът за оценка на програмата. На Трето официално заседание на КН на ПК ИП, проведено на 16.11.2023г. са представени резултатите от извършената оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигане целите на ОПИМСП.

Показатели за резултат

През 2023г. показател SR01 „Процент на предприятията успешно получили финансиране чрез банков заем“ достига 73%** , в сравнение с 60% за 2022г., с което целевата стойност за 2023г.,

заложена в програмата е постигната. По показател SR02, „Производителност на МСП“ данните показват продължаващо нарастване, като за 2023г. стойността е 39.6 хил.лв./заето лице, при базова стойност за 2012г.-16.8 и целева стойност към 2023 г. от 19.3 хил.лв./заето лице.

През юни 2024г., в съответствие с Политиката за излизане в Прил.8, т.8 от Споразумението за финансиране, ЕИФ уведоми за извършено повторно актуализиране на приноса на ДЧ, в резултат на което на УО беше изплатен рециклиран (освободен) ресурс в размер на €29 369 690,26. Сумата включва натрупаните към 30.06.2024г. приходи от гаранционни такси за покритие на долния риск тип "мечанин", дължим на ДЧ, приходи от лихви (разликата между начислените положителни и отрицателни лихви по сметката), освободени (рециклирани) средства от операции във връзка с амортизацията на приноса на ДЧ, както и сума в размер на €32,27, установена от УО и докладвана от ЕИФ като неусвоени средства от приноса на ДЧ. След приспадане на неусвоените средства, общият размер на финансовото участие на програмата, изплатен на ФИ става €94 859 967.73.

*КН на ПК ИП 2021-2027 изпълнява функциите и на КН на ОП ИК 2014-2020, на ОП ИМСП 2014-2020 и на ОП РКБИ 2007-2013.

**https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/data-and-surveys-safe_en

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТНАТА ОС (ЧЛЕН 50, ПАРАГРАФ 2 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013)

3.1. Преглед на изпълнението

ID	Приоритетна ос	Ключова информация относно изпълнението на приоритетната ос с позоваване на ключови събития, значителни проблеми и стъпките, предприети за преодоляване на тези проблеми
1	Подобряване на достъпа до дългово финансиране за МСП в България	Изпълнението на инструмента за неограничени гаранции стартира през 2016 г., през която бяха подписани и гаранционните споразумения с избраните финансови посредници. Съгласно Споразумението за финансиране, периодът на включване на ново дългово финансиране по инструмента приключи на 31.12.2019 г. В периода 2020-2022 г. в годишните доклади за изпълнение на програмата са отчитани различни стойности на броя на трансакциите и общо договорените и усвоени средства, което произтича от продължаващия мониторинг и проверки на изпълнението на инструмента, осигурен от ЕИФ. Фактор за значително намаляване на отчетните данни за портфейла през 2021 и 2022 г. беше COVID-19 кризата, като повече подробности се съдържат в т. 6 на настоящия доклад. Съгласно данните от последния получен доклад на ЕИФ, към 30.06.2024 г. са сключени 4 624 договори за заем към 3 994 МСП на обща стойност 588 532 966,96 евро, като 577 145 151 евро от тях са действително платени на крайните получатели. Постигнат е лостов ефект от 5,66х при заложена цел от 4х. Обемът на договорените кредити се равнява на 97% от договореният през 2018 г. максимален обем на портфейла.

3.2. Общи и специфични за програмата показатели (член 50, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013)

Приоритетни оси, различни от техническа помощ

Приоритетна ос	1 - Подобряване на достъпа до дългово финансиране за МСП в България
Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации

Таблица 3А: Общи и специфични за програмата показатели за крайния продукт за ЕФРР, ЕФРР REACT-EU и Кохезионния фонд (по приоритетна ос, инвестиционен приоритет, разпределени по категории региони за ЕФРР) - 1 / 3d

(1)	ID	Показател	Мерна единица	Категория региони	Целева стойност (2023 г.) — общо	Целева стойност (2023 г.) — мъже	Целева стойност (2023 г.) — жени	2023 Общо	2023 Мъже	2023 Жени	Забележки
F	CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	предприятия	По-слабо развити региони	2 816,00			3 994,00			
S	CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	предприятия	По-слабо развити региони	2 816,00			4 000,00			
F	SO02	Минимум лостов ефект	х пъти (принос от ЕФРР)	По-слабо развити региони	4,00			5,66			
S	SO02	Минимум лостов ефект	х пъти (принос от ЕФРР)	По-слабо развити региони	4,00			5,96			
F	SO1	Общ размер на отпуснатите нови заеми от финансовите посредници	EUR	По-слабо развити региони	408 000 000,00			588 532 966,96			
S	SO1	Общ размер на отпуснатите нови заеми от финансовите посредници	EUR	По-слабо развити региони	408 000 000,00			608 076 923,00			

(1) S = Кумулативна стойност — резултати, които трябва да бъдат изпълнени от избрани операции [прогноза, предоставена от бенефициерите], F = кумулативна стойност — резултати, изпълнени от операциите [действително постигнати]

(1)	ID	Показател	2022 Общо	2022 Мъже	2022 Жени	2021 Общо	2021 Мъже	2021 Жени	2020 Общо	2020 Мъже	2020 Жени
F	CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	3 951,00			3 980,00			4 009,00		
S	CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	4 000,00			4 000,00			4 000,00		
F	SO02	Минимум лостов ефект	5,20			5,65			5,83		
S	SO02	Минимум лостов ефект	5,96			5,96			5,96		
F	SO1	Общ размер на отпуснатите нови заеми от финансовите посредници	579 102 905,00			583 139 333,00			593 174 880,00		
S	SO1	Общ размер на отпуснатите нови заеми от финансовите посредници	608 076 923,00			608 076 923,00			608 076 923,00		

(1)	ID	Показател	2019 Общо	2019 Мъже	2019 Жени	2018 Общо	2018 Мъже	2018 Жени	2017 Общо	2017 Мъже	2017 Жени
F	CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	4 021,00			3 487,00			1 750,00		
S	CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	4 000,00			4 000,00			1 750,00		
F	SO02	Минимум лостов ефект	5,90			4,70			6,38		
S	SO02	Минимум лостов ефект	5,96			5,96			6,38		
F	SO1	Общ размер на отпуснатите нови заеми от финансовите посредници	596 738 704,35			515 613 697,00			251 705 924,00		
S	SO1	Общ размер на отпуснатите нови заеми от финансовите посредници	608 076 923,00			608 076 923,00			251 705 924,00		

(1)	ID	Показател	2016 Общо	2016 Мъже	2016 Жени	2015 Общо	2015 Мъже	2015 Жени	2014 Общо	2014 Мъже	2014 Жени
F	CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	86,00								
S	CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	86,00								
F	SO02	Минимум лостов ефект	6,41								
S	SO02	Минимум лостов ефект	0,00								
F	SO1	Общ размер на отпуснатите нови заеми от финансовите посредници	6 935 853,00								
S	SO1	Общ размер на отпуснатите нови заеми от финансовите посредници	6 935 853,00								

Приоритетна ос	1 - Подобряване на достъпа до дългово финансиране за МСП в България
Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
Специфична цел	1 - Улесняване достъпа до финансиране за МСП чрез инструмент за портфейлни гаранции без таван на загубите

Таблица 1: Показатели за резултатите за ЕФРР, ЕФРР REACT-EU и за Кохезионния фонд (по приоритетна ос и специфична цел); прилага се също за приоритетната ос за техническа помощ

ID	Показател	Мерна единица	Категория региони	Базова стойност	Базова година	Целева стойност 2023 г.	2023 Общо	2023 Качествена	Забележки
SR1	% на предприятията успешно получили финансиране чрез банков заем	процент	По-слабо развити региони	70,00	2014	73,00	73,00		https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/data-and-surveys-safe_en
SR2	Производителност на МСП	добавена стойност по факторни разходи (хил. лв.)/заето лице	По-слабо развити региони	16,80	2012	19,30	39,60		https://monitorstat.nsi.bg/bg/Report/Info?id=a77d9b23-93d9-491f-8b7f-712a7b151919

ID	Показател	2022 Общо	2022 Качествена	2021 Общо	2021 Качествена	2020 Общо	2020 Качествена	2019 Общо	2019 Качествена
SR1	% на предприятията успешно получили финансиране чрез банков заем	60,00		52,00		60,00		77,00	
SR2	Производителност на МСП	36,90		31,10		30,90		28,30	

ID	Показател	2018 Общо	2018 Качествена	2017 Общо	2017 Качествена	2016 Общо	2016 Качествена	2015 Общо	2015 Качествена
SR1	% на предприятията успешно получили финансиране чрез банков заем	68,00		84,00		73,00			
SR2	Производителност на МСП	25,90		23,80		21,80			

ID	Показател	2014 Общо	2014 Качествена
SR1	% на предприятията успешно получили финансиране чрез банков заем		
SR2	Производителност на МСП		

Приоритетни оси за техническа помощ

Таблица 3Б: Брой предприятия, подкрепени от мрежата за многостранна подкрепа за същите предприятия на оперативната програма

Показател	Брой предприятия, подкрепени от мрежата за многостранна подкрепа на ОП
СО01 - Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	3 994

Таблица 5: Информация относно етапните цели и целевите стойности, определени в рамката на изпълнението

Приоритетна ос	Вид показател	Ид. №	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория регион	2023 Общо, кумулативно	2023 Мъже, кумулативно	2023 Жени, кумулативно	2023 Общо за годината	2023 Общо за годината, мъже	2023 Общо за годината, жени
Приоритетна ос	Вид показател	Ид. №	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория регион	2022 Общо, кумулативно	2021 Общо, кумулативно	2020 Общо, кумулативно	Забележки		
Приоритетна ос	Вид показател	Ид. №	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория регион	2019 Общо, кумулативно	2018 Общо, кумулативно	2017 Общо, кумулативно	2016 Общо, кумулативно	2015 Общо, кумулативно	2014 Общо, кумулативно
Приоритетна ос	Вид показател	Ид. №	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г. – общо	Етапна цел за 2018 г. – мъже	Етапна цел за 2018 г. – жени	Крайна цел (2023 г.) – общо	Крайна цел (2023 г.) – мъже	Крайна цел (2023 г.) – жени

3.4 Финансови данни (член 50, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013)

Таблица 6: Финансова информация на ниво приоритетна ос и програма

(съгласно посоченото в таблица 1 от приложение II към Регламент за изпълнение (ЕС) № 1011/2014 на Комисията [образец за предаване на финансови данни])

Приоритетна ос	Фонд	Категория региони	Основа за изчисляване	Общо за фонда	Процент на съфинансиране	Общ размер на допустимите разходи за операциите, избрани за подкрепа	Дял от общия размер на отпуснатите средства, покрит с избраните операции	Допустими публични разходи за операциите, избрани за подкрепа	Общ размер на допустимите разходи, декларирани от бенефициерите пред управляващия орган.	Дял от общия размер на отпуснатите средства, покрит с допустимите разходи, декларирани от бенефициерите	Брой на избраните операции	Общ размер на допустимите разходи, извършени и изплатени от бенефициерите до 31.12.2023 г. и сертифицирани пред Комисията
1	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Публични	102 000 000,00	100,00%	102 000 000,00	100,00%	102 000 000,00	102 000 000,00	100,00%	1	
Общо	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони		102 000 000,00	100,00%	102 000 000,00	100,00%	102 000 000,00	102 000 000,00	100,00%	1	
Общ брой				102 000 000,00	100,00%	102 000 000,00	100,00%	102 000 000,00	102 000 000,00	100,00%	1	

Таблица 7: Разпределение на кумулативните финансови данни по категория интервенции за ЕФРР, ЕФРР REACT-EU, ЕСФ, ЕСФ REACT-EU и Кохезионния фонд (член 112, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и член 5 от Регламент (ЕС) № 1304/2013)

Приоритетна ос	Характеристики на разходите		Категоризация съобразно измеренията								Финансови данни			
			Област на интервенция	Форма на финансиране	Териториално измерение	Териториален механизъм за изпълнение	Измерение, свързано с тематичната цел	Вторична тема ЕСФ	Икономическо измерение	Измерение, свързано с местоположението	Общ размер на допустимите разходи за операциите, избрани за подкрепа	Допустими публични разходи за операциите, избрани за подкрепа	Общ размер на допустимите разходи, декларирани от бенефициерите пред управляващия орган	Брой на избраните операции
1	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	001	05	07	07	03		24	BG	102 000 000,00	102 000 000,00	102 000 000,00	1

Таблица 8: Използване на кръстосано финансиране

1	2	3	4	5	6
Използване на кръстосано финансиране	Приоритетна ос	Размерът на подкрепата от ЕС, която се предвижда да бъде използвана за кръстосано финансиране въз основа на избраните операции (в евро)	Като дял от подкрепата от ЕС по приоритетната ос (%) (3/подпомагане от ЕС по приоритетната ос*100)	Размерът на подкрепата от ЕС, използвана в рамките на кръстосаното финансиране въз основа на допустимите разходи, декларирани от бенефициера пред управляващия орган (в евро)	Като дял от подкрепата от ЕС по приоритетната ос (%) (5/подпомагане от ЕС по приоритетната ос*100)
Разходи, допустими за подкрепа от ЕСФ, но подкрепяни от ЕФРР	1	0,00		0,00	

Таблица 9: Разходи за операции, изпълнявани извън програмната област (ЕФРР, ЕФРР REACT-EU и Кохезионния фонд по целта "Инвестиции за растеж и работни места")

1	2	3	4	5
Приоритетна ос	Размерът на подкрепата от ЕС, предвидена да бъде използвана за операции извън програмния район, въз основа на избраните операции (в евро)	Като дял от подкрепата от ЕС по приоритетната ос към момента на приемане на програмата (в %) (2/подкрепата от ЕС по приоритетната ос към момента на приемане на програмата*100)	Размерът на подкрепата от ЕС при операции извън програмния район въз основа на допустимите разходи, декларирани от бенефициера пред управляващия орган (в евро)	Като дял от подкрепата от ЕС по приоритетната ос към момента на приемане на програмата (в %) (4/подкрепата от ЕС по приоритетната ос към момента на приемане на програмата*100)
1	0,00		0,00	

Таблица 10: Разходи, направени извън Съюза (ЕСФ и ЕСФ REACT-EU)

Размерът на разходите, които се предвижда да бъдат направени извън Съюза по тематични цели 8 и 10 въз основа на избраните операции (в евро)	Дял на общия размер на отпуснатите средства (от Съюза и като национален принос) за програмата по ЕСФ или частта по ЕСФ от програма, финансирана от няколко фонда (%) (1/общия размер на отпуснатите средства (от Съюза и като национален принос) за програмата по ЕСФ или частта по ЕСФ от програма, финансирана от няколко фонда*100)	Допустимите разходи, направени извън Съюза, декларирани от бенефициера пред управляващия орган (в евро)	Дял на общия размер на отпуснатите средства (от Съюза и като национален принос) за програмата по ЕСФ или частта по ЕСФ от програма, финансирана от няколко фонда (%) (3/общия размер на отпуснатите средства (от Съюза и като национален принос) за програмата по ЕСФ или частта по ЕСФ от програма, финансирана от няколко фонда*100)

4. ОБОБЩЕНИЕ НА ОЦЕНКИТЕ

Обобщение на констатациите от всички оценки на програмата, представени през предходната финансова година, с посочване на наименованието и референтния период на използваните доклади за оценка

През ноември 2021 г.е обявена обществена поръчка с предмет: **„Извършване на оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигане на целите на ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 г.“**. Получени са 5 оферти от кандидати, които са разгледани и оценени. Договорът между МИР и избрания изпълнител - „СИГМА МЕТРИКС“ ДЗЗД (обединение между „Сигма Хет“ ООД и „ГЛОБАЛ МЕТРИКС“ ЕООД), е сключен на 19 януари 2023 г. (Договор №РД-02-29-3/19.01.2023 г.). Оценката е на стойност 99 877 лв. без ДДС.

В периода 19 януари - 19 септември 2023 г. е осъществена оценка на приноса на подкрепата от Европейските структурни и инвестиционни фондове за постигане целите на Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия" 2014-2020 г.

Оценката, включи изпълнението на **следните дейности**:

- Дейност 1: Анализ и оценка на степента на постигането на целите на ОПИМСП, ефективността и ефикасността на изпълнението на програмата, и въздействието ѝ върху конкурентоспособността и производителността на МСП;
- Дейност 2: Анализ и оценка на приноса на ОПИМСП за постигане на целите на стратегически документи;
- Дейност 3: Анализ и оценка на добри практики;
- Дейност 4: Изготвяне на обобщен доклад от оценката с изводи и препоръки и организиране на събитие за представяне на резултатите от оценката пред целевите групи.

Основните констатации са обобщени в таблицата към настоящия раздел.

Основните препоръки, формулирани въз основа на направената оценка са следните:

- ОПИМСП е успешна и прилагането на финансовия инструмент следва да бъде продължено. Постигнатите положителни резултати и натрупания опит от страна на всички участници в процеса на предоставяне на помощта са важна предпоставка за постигане на висока ефикасност и ефективност на подобни бъдещи програми.
- В тази връзка, приложеният по ОПИМСП дизайн на инструмента по отношение съчетаването на ресурс и трансфер на ползи може да бъде разглеждан като добра практика.
- При бъдещо структуриране и прилагане на сходен финансов инструмент следва да продължи практиката да бъдат правени предварителни анализи на кредитирането на МСП и да бъдат отчитани нуждите на пазара, в частност на МСП, и очакванията на икономическите агенти, които са динамични и определени от редица вътрешни и външни икономически, социални и политически фактори.
- Административните тежести следва да бъдат редуцирани в максимална степен, за да се

избегне ненужно затрудняване на финансовите посредници.

Основните изводи и заключения, получени в резултат на извършената оценка, както и направените препоръки по отношение на аспектите на нейното изпълнение, ще бъдат взети под внимание при структурирането на ФИ по ПКПП с цел осигуряване на ефективното изпълнение Програмата през програмен период 2021 – 2027 г.

Резюмето и окончателния доклад от извършената оценка, както и презентации от проведеното събитие за представяне на резултатите пред целевите групи, са публикувани на интернет страницата на Програмата: <https://opic.bg/opik/otsenka-na-op> и на Единния информационен портал на ЕСИФ в България: <https://www.eufunds.bg/bg/opic/node/564>.

В допълнение, резултатите от извършената оценка са представени от експерти на „СИГМА МЕТРИКС“ ДЗЗД на членовете на Комитета за наблюдение (КН) на програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027* по време на Третото официално заседание, проведено на 16 ноември 2023 г. Презентацията, представена на членовете на КН, е достъпна на следния адрес: https://www.mig.government.bg/wp-content/uploads/2023/11/08.steeringcommittee_2023-11-16.pdf

* Комитетът за наблюдение на програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 изпълнява функциите и на Комитет за наблюдение на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г., на Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 г. и на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г.

Име	Фонд	От месец	От година	До месец	До година	Вид оценка	Тематична цел	Тема	Констатации
Извършване на оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигане на целите на ОП "Инициатива за малки и средни предприятия" 2014-2020 г."-2	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	1	2023	9	2023	Въздействие	03	Анализ и оценка на степента на постигането на целите на ОПИМСП, ефективността и ефикасността на изпълнението на програмата, и въздействието ѝ върху конкурентоспособността и производителността на МСП; Анализ и оценка на приноса на ОПИМСП за постигане на целите на стратегически документи; Анализ и оценка на добри практики;	В рамките на инициативата финансовите институции са успели да привлекат, селектират и предоставят подкрепа на предприятия с относително висок потенциал за развитие, немалка част от които са възприемани като по-рискови и се характеризират с по-малка вероятност да бъдат одобрени за кредитиране без наличие на подобен финансов инструмент. Динамичното развитие на подкрепените предприятия, както и създадената инфраструктура и капацитет с новопривлечения персонал и направените инвестиции са важни предпоставки за допълнителни съпътстващи икономически ефекти (spin off) в дългосрочен план. В допълнение, може да се очаква, че с нарасналата печалба и подобрените си показатели, фирмите, получили подкрепа по ОПИМСП ще продължат да инвестират и да се развиват динамично в краткосрочен и средносрочен план. Изпълнението на ОПИМСП има положителен ефект върху българската икономика. В краткосрочен план могат да бъдат проследени осезаеми ефекти върху приходите, частните инвестиции и заетостта. Допълнителен револвиращ ефект е налице в резултат

									на увеличените икономически показатели на предприятията на микро ниво.
Извършване на оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигане на целите на ОП "Инициатива за малки и средни предприятия" 2014-2020 г."	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	1	2023	9	2023	Въздействие	03	Анализ и оценка на степента на постигането на целите на ОПИМСП, ефективността и ефикасността на изпълнението на програмата, и въздействието ѝ върху конкурентоспособността и производителността на МСП; Анализ и оценка на приноса на ОПИМСП за постигане на целите на стратегически документи; Анализ и оценка на добри практики;	Гаранционният инструмент е структуриран по начин, който позволява относително бързо предоставяне на подкрепата на финансовия пазар и постигане на осезаема ефективност в краткосрочен план, особено в контекста на относително недобрия достъп до финансиране в референтния базов период и последващите години. Положителният принос се дължи и на специфичния дизайн на предоставяния ФИ. За първи път финансов инструмент комбинира ресурс от оперативната програма с друг ресурс, който служи за покритие на гаранциите, тоест има други поематели на риска, освен риска, който се поема от Програмата. Инструментът е структуриран по начин, който осигурява бързо и гъвкаво прилагане. За разлика от БФП, финансирането се получава в реално време за покриване на нуждите на текущи бизнес проекти, а не след вече успешната им реализация. Ето защо, помощта, предоставена по ОПИМСП, е по-навременна и по-ефективна. Гаранционният инструмент по

									ОПИСМСП се характеризира с условия за допустимост и начин за изпълнение, които напълно съответстват на текущата кредитна политика на банките. Това от своя страна е фактор избраните финансови посредници да стартират целевото кредитиране относително бързо и да постигнат голяма част от изпълнението на портфейла в рамките на първите две години.
Извършване на оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигане на целите на ОП "Инициатива за малки и средни предприятия" 2014-2020 г."-3	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	1	2023	9	2023	Въздействие	03	Анализ и оценка на степента на постигането на целите на ОПИСМСП, ефективността и ефикасността на изпълнението на програмата, и въздействието ѝ върху конкурентоспособността и производителността на МСП; Анализ и оценка на приноса на ОПИСМСП за постигане на целите на стратегически документи; Анализ и оценка на добри практики;	Освен на микро ниво, програмата оказва въздействие и на макро ниво. Подобреният достъп до финансиране посредством въвеждането на ФИ в рамките на ОПИСМСП води до различни положителни брутни и нетни ефекти. Програмата е насочена към подпомагане и повишаване на конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията чрез улесняване на достъпа до финансиране. Въпреки ограничения размер на ресурса, подобреният достъп до финансиране води до по-висока бизнес активност, икономически растеж и създаване на нови работни места. Реализирането на ОПИСМСП води до положително въздействие върху българските предприятия. От една страна, достъпът до финансиране е в основата на подобрието на всички останали фактори на конкурентоспособност на фирмено ниво: иновационна дейност,

									използване на ИКТ, прилагането на добри практики, развитие на човешките ресурси и др. От друга страна, той е пряко свързан с бизнес представянето и устойчивото развитие на МСП (заетост, печалба и продажби, пазарен дял и пр.).
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

6 ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА И ПРИЕТИТЕ МЕРКИ (ЧЛЕН 50, ПАРАГРАФ 2 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013)

а) Проблеми, свързани с изпълнението на програмата и приетите мерки

В процеса на изпълнение на Оперативна програма „Инициатива за МСП“ не са идентифицирани значителни проблеми, които да са представлявали риск за успешното усвояване на средствата по нея. Въпреки това, могат да бъдат открити две съществени предизвикателства, пред които бяхме изправени, и мерките предприети за тяхното преодоляване:

Недопустимост на овърдрафт кредитите

През 2017 г. между службите на ЕИФ и ЕК беше повдигната дискусия относно допустимостта на овърдрафтните кредитни линии, поради неясно тълкуване на общите разпоредби за всички мандати на Инициативата за МСП във връзка със Споразумението за делегиране по „Хоризонт 2020“. Това доведе до изменение на гаранционните споразумения с посредниците, така че да не могат да бъдат включвани допълнителни овърдрафти в портфейлите след 30.06.2017 г. През февруари 2018 г. ЕИФ получи окончателната позиция на Генерална дирекция за регионална и селищна политика (DG REGIO) на Европейската комисия, че овърдрафтните кредитни линии са недопустими съгласно рамката на Инициативата за МСП, което доведе до изключване на 541 трансакции с общ обем от 41,8 млн. евро (гарантирана сума 25,1 млн. евро). За разрешаването на проблема, ЕИФ установи нови договорни ангажименти с банките и осигури покритието на овърдрафтните кредитни линии със собствени ресурси, като единствен гарант. Изключването на овърдрафтните кредитни линии от портфейла не оказва влияние върху структурата на Инициативата за МСП по отношение на максималните размери на покритие на риска, целевите рейтинги и обемите на портфейла.

Предоговаряне на кредитите във връзка с Covid-19

В периода 2020-2023 г. въздействие върху портфолиото по ОПИМСП оказва мярката за отсрочване погасяването на кредити, приета поради кризата, предизвикана от COVID-19, т.нар. „кредитна ваканция“. Решението за „кредитна ваканция“, въведено от Българската народна банка през 2020 г., представлява частен мораториум по смисъла на Насоките на Европейския банков орган относно законодателните и частните мораториуми върху плащанията по кредити, прилагани с оглед на кризата, предизвикана от COVID-19 (EBA/GL/2020/02 от 02.04.2020 г.). Съгласно мярката банките можеха да предоговорят отсрочване на погасяването на кредити на МСП за период до 6 месеца и/или (i) разсрочване на съществуващия заем чрез удължаване на падежа му и/или (ii) капитализиране на лихвите, натрупани по време на ваканцията за плащане. COVID-19 кризата доведе до предоговаряне на условията по кредитите на над 500 трансакции от портфейла на ИМСП. Измененията на условията рефлектираха върху размера на минималната помощ, като надвишението на стойността на брутния еквивалент на помощта беше регистрирано като нова помощ в Регистъра на минималните помощи. Мярката предизвика и растящ брой на докладваните от финансовите посредници изключени кредитни трансакции от портфейла на ИМСП, поради възникнала необходимост от удължаване на падежите им над максималния срок, предвиден в

съответните гаранционни споразумения с ЕИФ. След извършен анализ, ЕИФ заключи, че вече отпуснатите индивидуални заеми за МСП, на които падежите са удължени над максималния срок, предвиден в съответните споразумения, трябва да останат в гарантирания портфейл с първоначално подписаните условия за падеж (ако съответстват на критериите за допустимост към онзи момент от време), докато всяко последващо удължаване на падежа над максималния разрешен срок, не трябва да се счита за удължаване на гаранционното покритие на основния заем(и) за МСП и следователно не води до нарушаване на критериите за допустимост на транзакцията и изключване на заем със задна дата.

б) Оценка на това дали напредъкът в постигане на целевите стойности е достатъчен, за да се гарантира тяхното изпълнение, като се посочват всички предприети или планирани корективни действия, когато е целесъобразно.

Стойностите на отчетените показатели отразяват успешното изпълнение на гаранционния инструмент. Договорени с крайни получатели са над 588,5 млн. евро, което надвишава със 180,5 млн. целта от 408 млн. евро, заложенa в програмата и представлява 97% от първоначално договорения с финансовите посредници максимален обем по портфейла от 608 млн. евро. Успешното изпълнение се отразява в надвишението на целта за лостовия ефект - 5,66 при заложенa цел от 4х. Добър резултат е постигнат и в броя на подпомогнатите предприятия – 3 994, при заложенa целева стойност 2 816.

През 2023 г. се наблюдава нарастване на показател SR01 „Процент на предприятията успешно получили финансиране чрез банков заем“ – от 60% за 2022 г. стойността се увеличава на 73%, с което планираната целева стойност за 2023 г. е постигната. По показател SR02 „Производителност на МСП“ данните показват продължаващо нарастване, като за 2023 г. стойността е 39.6 хил. лв./заето лице, при базова стойност за 2012 г. – 16.8 и целева стойност към 2023 г. от 19.3 хил. лв./заето лице.

Постигнатата ефективност в краткосрочен план е осезаема, особено в контекста на относително традиционно ограничения достъп до финансиране за българските МСП, като този положителен резултат може да бъде потвърден и от следната динамика, установена от извършената Оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигане на целите на ОПИМСП:

- Наблюдаваното увеличение за периода 2014-2019 г. на дела на кандидатствалите и успешно получили банков заем МСП в България е от 7 пр.п., а на процента МСП получили цялата поискана сума при кандидатстването за кредит е от 14 пр.п.
- Средната стойността на индекса „Достъп до финансиране“ за МСП в България през 2012 г. възлиза на 17.5 индексни пункта, докато за 2023 г. тя е 21.0. За подкрепените предприятия тази стойност е много по-висока: 45.7.
- При 50.5% от крайните получатели е налице увеличение на броя на работните места (в сравнение с наблюдаваното изменение от 17.9% при неподкрепените МСП).
- Получателите на помощта почти удвояват своите активи, в т.ч. и дълготрайните си материални активи. Това показва, че подкрепените предприятия са реализирали интензивна инвестиционна дейност, която е почти пет пъти по-висока от обичайната за същите по сектор и профил предприятия.

Програмата е допринесла за постигане целите на националните стратегически документи за насърчаване на малките и средните предприятия в следните направления:

- Подобряване на достъпа до финансиране на МСП
- Подобряване на достъпа до пазари и в частност насърчаване на интернационализацията на МСП;
- Повишаване нивата на дигитализация и уменията;
- Насърчаване на иновациите;
- Насърчаване на предприемаческата дейност и в частност подкрепа за стартиращи предприятия.

7. РЕЗЮМЕ ЗА ГРАЖДАНИТЕ

Резюмето за гражданите на съдържанието на годишните и окончателните доклади за изпълнението се публикува и качва като отделен файл под формата на приложение към годишния и окончателния доклад за изпълнението.

Можете да качите/намерите резюмето за гражданите в раздел **Обща информация > Документи на програмата SFC2014**

8. ДОКЛАД ЗА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

I. Идентификация на програмата и приоритета или мярката, от които се предоставя подкрепа от ЕСИ фондовете (член 46, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	
1. Приоритетни оси или мерки в подкрепа на финансовия инструмент, включително фонд или фондове, по програмата на ЕСИ фондовете	
1.1. Приоритетна ос, подкрепяща финансовия инструмент по програмата по ЕСИ фонд	1 - Подобряване на достъпа до дългово финансиране за МСП в България
2. Наименование на ЕСИ фонда/фондовете, подкрепящ(и) финансовия инструмент по приоритетната ос или мярката	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)
3. Тематична/и цел(и), посочена/и в член 9, първа алинея от Регламент (ЕС) № 1303/2013, подкрепяна/и от финансовия инструмент	03 - Подобряване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия, на селскостопанския сектор (за ЕЗФРСР) и на сектора на рибарството и аквакултурите (за ЕФМДР)
3.1. Сума на ЕСИ фондове, за която е поет ангажимент в споразумения за финансиране от индивидуалната тематична цел, избрана в поле 3 (незадължително)	102 000 000,00
4. Други програми на ЕСИ фондовете, предоставящи принос към финансовия инструмент	
4.1. Номер ССИ на всяка друга програма по ЕСИ фондовете, предоставяща финансово участие във финансовия инструмент	
30. Дата на завършване на предварителната оценка	01.12.2013
31. Избор на организациите, прилагащи финансовия инструмент	
31.1. Вече започнал ли е процес на избор или определяне	Да
II. Описание на финансовия инструмент и уредбата за изпълнението му (член 46, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	
5. Наименование на финансовия инструмент	Инструмент за неограничени гаранции по инициативата за МСП
6. Официален адрес/място на стопанска дейност на финансовия инструмент (държава и град)	гр. София, България
7. Уредба за изпълнение	
7.1. Финансови инструменти, създадени на равнището на Съюза, управлявани пряко или косвено от Комисията, както е посочено в член 38, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, подкрепяни с финансово участие на програми по ЕСИ фондовете	Да
7.1.1. Наименование на финансовия инструмент на равнището на Съюза	Инициатива за МСП
7.2. Финансов инструмент, създаден на национално, регионално, международно или трансгранично равнище, управляван от или на отговорността на управляващия орган, както е посочено в член 38, параграф 1, буква б), подкрепян с финансово участие от програма	

на европейските структурни и инвестиционни фондове съгласно член 38, параграф 4, букви а), б), в) и г) от Регламент (ЕС) № 1303/2013	
7.3. Финансов инструмент, съчетаващ финансово участие на УО с финансови продукти на ЕИБ в рамките на Европейския фонд за стратегически инвестиции в съответствие с член 39а, посочени в член 38, параграф 1, буква в)	
8. Вид на финансовия инструмент	Специфичен фонд
8.1. Специално съобразени финансови инструменти или финансови инструменти, отговарящи на стандартни условия, т.е. „готови инструменти“	Индивидуализиран
9. Вид на продуктите, предоставяни от финансовия инструмент: заеми, микрокредити, гаранции, дялови или квазидялови инвестиции, друг финансов продукт или друга подкрепа, комбинирани в рамките на финансовия инструмент съгласно член 37, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 1303/2013	
9.0.1. Кредити ($\geq 25\,000$ евро)	Не
9.0.2. Микрокредити ($< 25\,000$ евро, предоставени на микропредприятия) според SEC/2011/1134 оконч.	Не
9.0.3. Гаранции	Да
9.0.4. Дялова инвестиция	Не
9.0.5. Квазидялова инвестиция	Не
9.0.6. Други финансови продукти	Не
9.0.7. Друга подкрепа, комбинирана с финансов инструмент	Не
9.1. Описание на другия финансов продукт	
9.2. Друга подкрепа, комбинирана в рамките на финансовия инструмент: безвъзмездни средства, лихвени субсидии, субсидии за гаранционни такси съгласно член 37, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 1303/2013	
10. Правен статут на финансовия инструмент съгласно член 38, параграф 6 и член 39а, параграф 5, буква б) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 (само за финансови инструменти, посочени в член 38, параграф 1, букви б) и в): доверителна сметка, открита на името на изпълняващата организация и в полза на управляващия орган или отделен финансов блок в рамките на финансовата институция	
III. Идентификация на органа, изпълняващ финансовия инструмент, и на органа, изпълняващ фонд или фондове, където е приложимо, както е посочено в член 38, параграф 1), букви а), б) и в) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 (член 46, параграф 2, буква в) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	
11. Орган, изпълняващ финансовия инструмент	
11.1. Вид на изпълняващия орган съгласно член 38, параграф 4 и член 39а, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 1303/2013: съществуващ или новосъздаден правен субект, чиято функция е изпълнението на финансови инструменти; Европейската инвестиционна банка; Европейският инвестиционен фонд; международна финансова институция, в която дадена държава членка притежава дялове; банка или институция, която е публична собственост, учредена като правен субект, извършващ финансови дейности на професионална основа; публичноправен или частноправен орган; управляващ орган, който пряко предприема задачи по изпълнението (само за заеми и гаранции)	Европейски инвестиционен фонд

11.1.1. Наименование на органа, изпълняващ финансовия инструмент	Европейски инвестиционен фонд
11.1.2. Официален адрес/място на стопанска дейност (държава и град) на органа, изпълняващ финансовия инструмент	Велико херцогство Люксембург, Люксембург
12. Процедура за избор на органа, изпълняващ финансовия инструмент: възлагане на обществена поръчка; друга процедура.	Определяне на ЕИБ, ЕИФ или международни финансови институции
12.1. Описание на другата процедура за избор на органа, изпълняващ финансовия инструмент	
13. Дата на подписване на споразумението за финансиране с органа, изпълняващ финансовия инструмент	26.04.2016
IV. Общ размер на приноса от програмата, по приоритет или мярка, изплатен на финансовия инструмент, както и направени разходи за управление или платени такси за управление (член 46, параграф 2, букви г) и д) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	
14. Общ размер на финансовото участие на програмата, за който е поето задължение в споразумението за финансиране (в евро)	102 000 000,00
14.1. от които участие на ЕСИ фондове (в евро)	102 000 000,00
14.1.1. от които ЕФРР (в евро) (незадължително)	102 000 000,00
14.1.2. от които Кохезионен фонд (в евро) (незадължително)	
14.1.3. от които ЕСФ (в евро) (незадължително)	
14.1.4. от които ЕЗФРСР (в евро) (незадължително)	
14.1.5. от които ЕФМДР (в евро) (незадължително)	
15. Общ размер на финансовото участие на програмата, изплатено на финансовия инструмент (в евро)	94 859 967,73
15.1. от които стойност на участието на ЕСИ фондове (в евро)	94 859 967,73
15.1.1. от които ЕФРР (в евро)	94 859 967,73
15.1.2. от които Кохезионен фонд (в евро)	0,00
15.1.3. от които ЕСФ (в евро)	0,00
15.1.4. от които ЕЗФРСР (в евро)	0,00
15.1.5. от които ЕФМДР (в евро)	0,00
15.2. от които общ размер национално съфинансиране (в евро)	0,00
15.2.1. от които общ размер национално публично финансиране (в евро)	0,00
15.2.2. от които общ размер национално частно финансиране (в евро)	0,00
16. Общ размер на финансовото участие на програмата, изплатено на финансовия инструмент съгласно Инициативата за младежка заетост (ИМЗ) (в евро)	0,00
17. Общ размер на разходите за управление и таксите за управление, платени със средства от програмата (в евро)	7 140 000,00
17.1. от които за основно възнаграждение (в евро)	5 100 000,00
17.2. от които за възнаграждение, обвързано с резултатите (в евро)	2 040 000,00
18. Капитализирани разходи за управление или такси за управление съгласно член 42, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 (приложимо само за окончателния доклад) (в евро)	
19. Капитализирано субсидиране на лихвата или субсидиране на гаранционната такса съгласно член 42, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 (отнася се само за окончателен доклад) (в евро)	

20. Размер на приноса от програмата за последващи инвестиции в крайни получатели съгласно член 42, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 (отнася се само за окончателен доклад) (в евро)	
21. Принос за земя и/или недвижима собственост във финансовия инструмент съгласно член 37, параграф 10 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 (отнася се само за окончателен доклад) (в евро)	
V. Общ размер на подкрепата, платена на крайни получатели, или в полза на крайни получатели, или за която са поети задължения по договори за гаранция от финансовия инструмент за инвестиции в крайни получатели, по програма и приоритет или мярка на ЕСИ фондовете (член 46, параграф 2, буква д) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	
22. Наименование финансов продукт, предлаган от финансовия инструмент	Неограничени гаранции за предоставяне на капиталово облекчение на финансови посредници за нови портфейли за дългово финансиране на допустими МСП
22.1. Вид финансов продукт, предлаган от финансовия инструмент	Гаранция
24. Общ размер на финансовото участие на програмата, ангажирано за тези договори за заем, гаранция, дялова или квазидялова инвестиция или други финансови продукти с крайни получатели (в евро)	94 859 967,73
24.1. от които общ размер на финансовото участие на ЕСИ фондовете (в евро)	94 859 967,73
25. Общ размер на финансовото участие на програмата, платен на крайни получатели посредством заеми, микрокредити, дялов капитал или други продукти, а за гаранциите — ангажиран за заеми, платени на крайни получатели, по продукти (в евро)	94 859 967,73
25.1. от които общ размер на финансовото участие на ЕСИ фондовете (в евро)	94 859 967,73
25.1.1. от които по ЕФРР (в евро)	94 859 967,73
25.1.2. от които Кохезионен фонд (в евро)	
25.1.3. от които по ЕСФ (в евро)	
25.1.4. от които по ЕЗФРСР (в евро)	
25.1.5. от които по ЕФМДР (в евро)	
25.2. от които общ размер национално публично съфинансиране (в евро)	
25.3. от които общ размер национално частно съфинансиране (в евро)	
26. Общ размер на заемите, действително платени на крайни получатели във връзка с подписаните договори за гаранция (в евро)	577 145 151,00
26.1. Общ размер на новото дългово финансиране, създадено от Инициативата за МСП (член 39, параграф 10, буква б) от Регламента за общоприложимите разпоредби)	577 145 151
27. Брой договори за заем/гаранция/дялов капитал или квазидялов капитал/друг финансов продукт, подписани с крайни получатели, по продукти	4 624
28. Брой инвестиции за заем/гаранция/дялов капитал или квазидялов капитал/друг финансов продукт, направени в крайни	4 624

получатели, по продукти	
29. Брой крайни получатели, подпомагани от финансовия продукт	3 994
29.1. от които големи предприятия	
29.2. от които МСП	3 994
29.2.1. от които микропредприятия	2 057
29.3. от които физически лица	
29.4. от които други видове подпомагани крайни получатели	
29.4.1. описание на другите видове подпомагани крайни получатели	
33. Общ брой на отпуснатите заеми, които са в неизпълнение, или общ брой на предоставените гаранции, предявени вследствие на неизпълнение по заеми	259
34. Общ размер на отпуснатите заеми, които са в неизпълнение (в евро), или общ размер на поетите задължения по предоставени гаранции, които са предявени вследствие на неизпълнение по заеми (в евро)	9 410 774,64
39. Очакван и постигнат ефект на лоста, с посочване на споразумението за финансиране	
39.1. Очакван ефект на лоста за заем/гаранция/дялова или квазидялова инвестиция/друг финансов продукт, с позоваване на споразумението за финансиране, по продукти	4,00
39.2. Постигнат ефект на лоста в края на отчетната година за заеми/гаранции/дялови или квазидялови инвестиции/друг финансов продукт, по продукти	5,66
39.3. Инвестиции, мобилизирани чрез финансови инструменти по ЕСИ фондове за заем/гаранция/дялова или квазидялова инвестиция, по продукти (незадължително)	
VI. Изпълнението на финансовия инструмент, включително на напредъка по отношение на неговото създаване и на избора на органите, изпълняващи финансовия инструмент (включително органа, прилагащ финансирането от фонд — част от фондова структура) (член 46, параграф 2, буква е) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	
32. Информация дали финансовият инструмент все още е функционирал в края на отчетната година	Да
32.1. Ако финансовият инструмент не е функционирал в края на отчетната година — датата на приключване	
VII. Лихви и други печалби, генерирани от подкрепата от европейските структурни и инвестиционни фондове за финансовия инструмент, програмни средства, възстановени на финансовия инструмент от инвестиции, както е посочено в членове 43 и 44, суми, използвани за диференцирано третиране, както е посочено в член 43а, и стойността на капиталовите инвестиции спрямо предходни години (член 46, параграф 2, букви ж) и и) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	
35. Лихви и други печалби, генерирани от плащания от ЕСИ фондове към финансовия инструмент (в евро)	1 404 673,66
36. Суми, възстановени на финансовия инструмент, отнасящи се до подкрепа от ЕСИ фондове, до края на отчетната година (в евро)	27 964 984,33
36.1. от които вноски по главница (в евро)	27 397 127,16
36.2. от които печалби, други приходи и доходи (в евро)	567 857,17
37. Размер на средствата, които могат да бъдат отнесени към европейските структурни и инвестиционни фондове и са използвани съгласно членове 44 и 43а	0,00

37.1. от които — суми, платени за диференцирано третиране на инвеститори, работещи съгласно принципа на пазарната икономика, които предоставят насрещни ресурси към подкрепата от европейските структурни и инвестиционни фондове на финансовия инструмент или които инвестират съвместно на равнището на крайния получател (в EUR)	0,00
37.2. от които суми за възстановяване на направени разходи за управление и заплащане на такси за управление на финансовия инструмент (в евро)	0,00
37.3. от които — суми за покриване на загубите в номиналния размер на финансовото участие на европейските структурни и инвестиционни фондове за финансовия инструмент в резултат на отрицателни лихви, ако тези загуби възникнат въпреки активното управление на касовите наличности от структурите, изпълняващи финансови инструменти (в EUR)	0,00
VIII. Напредък в постигането на очаквания лостов ефект на инвестициите, направени от финансовия инструмент, и стойност на инвестициите и участията (член 46, параграф 2, буква з) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	
38. Общ размер на другия принос, извън ЕСИ фондовете, набран от финансовия инструмент (в евро)	
38.1. Общ размер на другите участия (извън ЕСИ фондовете), за които е поет ангажимент в споразумението за финансиране с органа, изпълняващ финансовия инструмент (в евро)	269 986 154,00
38.1А. Участие по финансовия продукт на ЕИБ, за което е поето задължение в рамките на споразумението за финансиране с органа, изпълняващ финансовия инструмент (само за инструменти по член 38, параграф 1, буква в) (в EUR)	0,00
38.2. Общ размер на другите участия (извън ЕСИ фондовете), изплатени на финансовия инструмент (в евро)	1 824 231,00
38.2.1. от които държавно участие (в евро)	0,00
38.2.2. от които частни участия (в евро)	1 824 231,00
38.2А. Участие по финансовия продукт на ЕИБ, изплатено към ФИ (само за инструменти по член 38, параграф 1, буква в) (в EUR)	0,00
IX. Принос на финансовия инструмент за постигането на показателите на засегнатия приоритет или мярка (член 46, параграф 2, буква й) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)	
41. Показател за изпълнението (кодов номер и наименование), за който допринася финансовият инструмент	SO02 - Минимум лостов ефект
41.1. Целева стойност на показателя за изпълнението	4,00
41.2. Стойност, постигната от финансовия инструмент по отношение на целевата стойност на показателя за изпълнението	5,66
41. Показател за изпълнението (кодов номер и наименование), за който допринася финансовият инструмент	CO01 - Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа
41.1. Целева стойност на показателя за изпълнението	2 816,00
41.2. Стойност, постигната от финансовия инструмент по отношение на целевата стойност на показателя за изпълнението	3 994,00
41. Показател за изпълнението (кодов номер и наименование), за който допринася финансовият инструмент	SO1 - Общ размер на отпуснатите нови заеми

	<i>от финансовите посредници</i>
41.1. Целева стойност на показателя за изпълнението	408 000 000,00
41.2. Стойност, постигната от финансовия инструмент по отношение на целевата стойност на показателя за изпълнението	588 532 966,96

9. ИНФОРМАЦИЯ, НЯМАЩА ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ХАРАКТЕР, ЗА ЕВЕНТУАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ В ДОКЛАДА, КОЙТО ТРЯБВА ДА БЪДЕ ПРЕДСТАВЕН ПРЕЗ 2016 Г., КОЯТО НЕ СЕ ИЗИСКВА ЗА ДРУГИ МИНИ ДОКЛАДИ: ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ УСЛОВИЯ

Таблица 14: Действия, предприети за изпълнение на приложимите общи предварителни условия

Общи предварителни условия	Критерии, които не са изпълнени	Предприети действия	Краен срок	Отговорни структури	Приключено действие до края на срока	Изпълнени критерии	Очаквана дата за пълното изпълнение на оставащите действия	Коментар
----------------------------	---------------------------------	---------------------	------------	---------------------	--------------------------------------	--------------------	--	----------

Таблица 15: Действия, предприети за изпълнение на приложимите тематични предварителни условия

Общи предварителни условия	Критерии, които не са изпълнени	Предприети действия	Краен срок	Отговорни структури	Приключено действие до края на срока	Изпълнени критерии	Очаквана дата за пълното изпълнение на оставащите действия	Коментар
----------------------------	---------------------------------	---------------------	------------	---------------------	--------------------------------------	--------------------	--	----------

**10. НАПРЕДЪК В ИЗГОТВЯНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ И СЪВМЕСТНИ ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ
(ЧЛЕН 101, БУКВА З) И ЧЛЕН 111, ПАРАГРАФ 3 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013)**

10.1. Големи проекти

Таблица 12: Големи проекти

Проект	ССП	Статус на ГП	Общ размер на инвестициите	Общ размер на допустимите разходи	Планирана нотификация/дата на представяне	Дата на мълчаливо съгласие/одобрение от Комисията	Планирано започване на изпълнението (година, тримесечие)	Планирана дата на приключване	Приоритетни оси/инвестиционни приоритети	Настоящ етап на реализация — финансов напредък (% от разходите, сертифицирани пред Комисията, отнесени към общия размер на допустимите разходи)	Настоящ етап на реализация — физически напредък Основен етап на изпълнение на проекта	Основни крайни продукти	Дата на подписване на първия договор за извършване на строителни работи	Забележки
--------	-----	--------------	----------------------------	-----------------------------------	---	---	--	-------------------------------	--	---	---	-------------------------	---	-----------

Срещани значителни проблеми при изпълнението на големи проекти и предприети мерки за разрешаването им

--

Всяка планирана промяна в списъка на големи проекти по оперативната програма

--

10.2. Съвместни планове за действие

Напредък по изпълнението на различните етапи от съвместните планове за действие.

--

Таблица 13: Съвместни планове за действие (СПД)

Наименование на СПД	CCI	Етап изпълнение на СПД	Общ размер на допустимите разходи	Общ размер на публичната подкрепа	Принос на ОП към СПД	Приоритетна ос	Вид на СПД	[Планирано] представяне на Комисията	[Планирано] започване на изпълнението	[Планирано] приключване	Основни крайни продукти и резултати	Общ размер на допустимите разходи, сертифицирани пред Комисията	Забележки
---------------------	-----	------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	----------------------	----------------	------------	--------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------	-------------------------------------	---	-----------

Срещани значителни проблеми и предприети мерки за разрешаването им

--

ЧАСТ Б

ДОКЛАДИ, ПРЕДСТАВЕНИ ПРЕЗ 2017 г., 2019 г. И ОКОНЧАТЕЛЕН ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

(член 50, параграф 4 и член 111, параграфи 3 и 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013)

11. ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА (ЧЛЕН 50, ПАРАГРАФ 4 И ЧЛЕН 111, ПАРАГРАФ 4 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013)

11.1. Информация в част А и постигане на целите на програмата (член 50, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013)

Приоритетна ос	1 - Подобряване на достъпа до дългово финансиране за МСП в България
----------------	---

Основната цел на Програмата е подпомагане на предприятията чрез улесняване на достъпа до финансиране. От своя страна, подобреният достъп до финансиране е ключова предпоставка за икономически растеж и създаване на работни места. Очакваните резултати от изпълнението са увеличаване на достъпа до финансиране, ръст на инвестиционната активност на МСП и ръст на производителността на МСП.

Преизпълнението на заложените в програмата индикатори доказва ефективното ѝ изпълнение, което се потвърждава и в направената оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигане целите на ОПИМСП, според която е налице положително въздействие върху улесняването на достъпа до финансиране на предприятията в България. Проучване на достъпа до финансиране на предприятията, което се провежда регулярно от ЕК и ЕЦБ показва, че през 2014 г. 70% от българските МСП са кандидатствали за банков заем и успешно са получили такъв, освен това са получили цялата поискана сума или над 75% от нея. През 2019 г. в края на затваряне на портфейла по ОПИМСП, стойността на индикатора според същото проучване възлиза на 77%. По данни на БНБ в периода на изпълнение на програмата, отпуснатите по Инициативата кредити възлизат на приблизително 3% от всички кредити за нефинансови предприятия. В периода, предшестваш старта на изпълнението на ИМСП (март, 2016 г.), броят на отпуснатите кредити на нефинансовите предприятия в България е 136.6 хил., а към момента на приключване на изпълнението на програмата (декември, 2019 г.) броят на тези кредити е 148.7 хил.

Микропредприятията относително по-трудно получават подкрепа по линия на традиционните финансови инструменти и банкови кредити, в частност инвестиционни кредити и заеми за оборотни средства. Така например микрофинансирането, определено като малък заем в размер до 25 хил. евро (приблизително 50 хил. лева) и предназначено в голяма степен за микропредприятия, обхваща малко над една трета от броя на отпуснатите кредити на нефинансови предприятия в България и около 3% от общия обем отпуснати банкови заеми. В същото време малкият бизнес изпитва остра нужда от оборотен и инвестиционен капитал. Специфичният дизайн на инструмента, прилаган от ИМСП определя и постигнатия резултат: 51,5% от броя на кредитите по програмата са за микропредприятия. Ето защо, можем да заключим, че без така заложената подкрепа по програмата немалка част от подкрепените микропредприятия биха били силно затруднени по отношение на достъпа до традиционни финансови инструменти като инвестиционни заеми и кредити за оборотни средства. Такъв тип инструменти, чийто дизайн на гаранцията е без таван на загубите, водят до намаляването на изискванията за обезпечение. Оттук и положителният ефект върху високия процент кредити, отпуснати за микропредприятия. По данни на ЕИФ 63% от броя на трансакциите в портфейла е необезпечен.

Ключов фактор обясняващ високата ефективност на Програмата се явява и включването на една относително уязвима група сред предприятията, а именно стартиращите компании, които в преобладаващата си част са микропредприятия. Тези новосъздадени компании са много по-силно ограничени във възможността да ползват кредитен ресурси, поради липса на бизнес история, която е в основата на традиционните решения за предоставяне на кредит. Освен това, тези предприятия увеличават относително бавно своите обороти (спрямо останалите МСП) и са много по-уязвими към шокове в икономическата конюнктура. 17% от всички кредитополучатели, подкрепени от ОПИМСП са стартър компании, като от тях 5% са с история под 1 година, а 12% са с история между 1 и 3 години. Постигнатото ниво на кредитиране се дължи на специфичния дизайн на инструмента и предимствата му по отношение на трансфера на ползи.

По отношение на инвестиционната активност следва да се отбележи, че договореното финансиране с инвестиционна цел се равнява на 247 млн. евро (42% от обема на портфейла) и в голяма част получатели са средните и малки предприятия, тъй като микро- предприятията в по-голяма степен се нуждаят от оборотни средства.

Показателят за резултат SR2 „Производителност на МСП“, изчисляван от Националния статистически институт, бележи преизпълнение на целевата стойност за 2023 г. – 19.3 хил. лв./заето лице, която е достигната още през 2017 г., когато стойността възлиза на 23.8, а през 2023 г. на 39.6 хил. лв./заето лице.

Част от портфейла по ИМСП е насочен към кредитополучатели, които отговарят на критериите на Хоризонт 2020 за финансиране на иновативност. Поетият по ОПИМСП ангажимент е да бъде реализиран кредитен портфейл в размер на 16.4 милиона евро (от целия портфейл) в компании, които са иновативни и отговарят на релевантните критерии на Хоризонт 2020. Общият брой на компаниите, които отговарят на тези критерии е 211 (като броят на предоставените кредити към тези компании е 232). Общата стойност на отпуснатите кредити на тези компании възлиза на 51 млн. евро, от които са усвоени 49.5 млн. евро. Следователно заложената целева стойност е надхвърлена трикратно. Този положителен резултат потвърждава, че Програмата постига подобрене на достъпа до финансиране на иновативни компании и подпомага успешното осъществяване на иновационни политики и продукти. Това от своя страна води до цялостно подобрене на конкурентоспособността и производителността на българските предприятия.

11.2. Специфичните действия, предприети за насърчаване на равенството между мъжете и жените и за предотвратяване на дискриминацията, по-специално насърчаване на достъпността за хората с увреждания, и разпоредбите, въведени, за да се гарантира интегрирането на аспекта за равенството между половете в оперативната програма и в операциите (член 50, параграф 4 и член 111, параграф 4, втора алинея, буква д) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)

11.3. Устойчиво развитие (член 50, параграф 4 и член 111, параграф 4, втора алинея, буква е) от Регламент (ЕС) № 1303/2013)

11.4. Докладване относно подкрепата, използвана за целите във връзка с изменението на климата (член 50, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013)

Приоритетна ос	Размер на подкрепата, който ще се използва за цели във връзка с изменението на климата (в евро)	Дял от общия размер на средствата, разпределени за оперативната програма (%)
Общо	0,00	0,00%

11.5. Роля на партньорите в изпълнението на програмата

Участието на партньорите и заинтересованите страни в процеса на вземане на решения по изпълнението на оперативната програма е осигурено чрез Комитета за наблюдение на ОПИК и ОПИМСП, Комитета на поемателите на риска по ИНГИМСП (SIUGI Risk Takers Committee) съгласно чл. 12 от Споразумението между кредиторите (СК) и Съвета на инвеститорите (Investors' Board) по чл. 10 от Споразумението за финансиране (СФ).

От стартирането на ОПИМСП и подписването на Споразумението за финансиране с ЕИФ до 30.06.2024 г. са проведени общо 16 редовни заседания на Комитета за наблюдение на ОПИК и ОПИМСП (от 2023 г. КН е на ПКИП), 2 извънредни за заседания и 40 бр. писмени процедури. На заседанията на КН редовно е отчитан напредъкът по програмата – брой на финансираните предприятия, размер на отпуснатите кредити, в т.ч. съотношение между инвестиционни кредити и кредити за оборотен капитал, концентрация по икономически дейности, среден лихвен процент по отпуснатите заеми, включително ежегодно е одобряван Годишния доклад на УО за изпълнението на програмата. През 2016 г. на писмена процедура са одобрени Методологията и критериите за подбор на операции по инструмента по ОПИМСП, а през 2021 г. – плана за оценка на програмата. На Трето официално заседание на КН на ПКИП, проведено на 16 ноември 2023 г. са представени резултатите от извършената през 2023 г. оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигане целите на Оперативната програма.

За същия период са проведени и 10 официални заседания на Съвета на инвеститорите – орган за управление на Инициативата за МСП в България съгласно чл. 10 от Споразумението за финансиране. Сред ангажиментите на Съвета съгласно Споразумението за финансиране са одобрението на стратегията на ЕИФ за изпълнение на инструмента и изготвената покана за заявяване на интерес за избор на посредници, редовните прегледи на статуса на изпълнението на инструмента и отделните портфейли, обсъждане на критериите за допустимост за финансиране на МСП, взимане на решения по стратегически и целеви въпроси, свързани с изпълнението на Инициативата, преглед на полугодишните и годишните доклади за изпълнението на ИНГИМСП, изготвяни от ЕИФ, ежегодно проследяване на политиката за управление на касовите наличности и нейното изменение при необходимост и др.

В рамките на изпълнението на програмата са провеждани срещи между представители на ЕИФ и Управляващия орган, на които са обсъждани възникнали въпроси по изпълнението на инструмента. В допълнение, през 2018 г. по покана на ЕИФ представители на УО взеха участие в проверките на място, които фондът извърши при финансовите посредници.

Доброто сътрудничество и комуникация между партньорите също оказаха положително влияние върху успешното изпълнение на програмата.

12. ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ И ОЦЕНКА СЪГЛАСНО ЧЛЕН 111, ПАРАГРАФ 4, ПЪРВА АЛИНЕЯ, БУКВИ А) И Б) ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013

12.1. Напредък по изпълнението на плана за оценка и предприетите действия във връзка с констатациите от извършените оценки

В периода 19 януари - 19 септември 2023 г. е осъществена оценка на приноса на подкрепата от Европейските структурни и инвестиционни фондове за постигане целите на Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 г. Основните изводи и заключения, получени в резултат на извършената оценка, както и направените препоръки по отношение на аспектите на нейното изпълнение, ще бъдат взети под внимание при структурирането на следващи финансови инструменти.

Статус	Име	Фонд	Година на приключване на оценката	Вид оценка	Тематична цел	Тема	Констатации (за изпълнени)	Последващи действия (за изпълнени)
--------	-----	------	-----------------------------------	------------	---------------	------	----------------------------	------------------------------------

12.2. Резултати от мерките за информиране и публичност относно фондовете, провеждани в рамките на комуникационната стратегия

Мерките за информиране и публичност по ОПИМСП бяха осъществявани най-вече от избраните финансови посредници чрез онлайн и традиционни медийни канали. Представители на Европейския инвестиционен фонд също бяха ангажирани с активното популяризиране на програмата чрез интервюта и информация за телевизионни и радио програми, както и онлайн медии. Информация за възможностите за финансиране по Инициативата, както и за резултатите от изпълнението беше предоставяна от Управляващия орган, както и от областните информационни центрове към Централното координационно звено на множество форуми и събития за бизнеса.

В изпълнение на дейностите по сключен договор между МИР и изпълнителя „СИГМА МЕТРИКС“ ДЗЗД за извършване на оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигане на целите на ОПИМСП, на 13 юли 2023 г. бе проведено информационно събитие за представяне на резултатите от извършената оценка пред целевите групи. Резюмето и окончателният доклад от извършената оценка, както и презентации от проведеното събитие за представяне на резултатите пред целевите групи, са публикувани на интернет страницата на Програмата:

<https://opic.bg/opik/otsenka-na-op> и на Единния информационен портал на ЕСИФ в България:
<https://www.eufunds.bg/bg/opic/node/564>.

- 13. ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ УСЛОВИЯ (ЧЛЕН 50, ПАРАГРАФ 4 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013) (ИНФОРМАЦИЯТА МОЖЕ ДА БЪДЕ ВКЛЮЧЕНА В ДОКЛАДА, КОЙТО ТРЯБВА ДА БЪДЕ ПРЕДСТАВЕН ПРЕЗ 2016 Г. (ВЖ. ТОЧКА 9 ПО-ГОРЕ), НО Е ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ДА СЕ ВКЛЮЧИ В ДОКЛАДА ЗА 2017 Г.) ВАРИАНТ: ДОКЛАД ЗА НАПРЕДЪКА**

14. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА БЪДЕ ДОБАВЕНА В ЗАВИСИМОСТ ОТ СЪДЪРЖАНИЕТО И ЦЕЛИТЕ НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА (ЧЛЕН 111, ПАРАГРАФ 4, ВТОРА АЛИНЕЯ, БУКВИ А), Б), В), Г), Ж) И З) ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013)

14.1. Напредък в прилагането на интегрирания подход към териториалното развитие, включително развитието на регионите, засегнати от демографски предизвикателства и неблагоприятни постоянни условия или природни бедствия, интегрираните териториални инвестиции, устойчивото развитие на градските райони и воденото от общностите местно развитие в рамките на оперативната програма

14.2. Напредък в осъществяването на действия за засилване на капацитета на органите на държавите членки и на бенефициерите за администриране и използване на средствата от фондовете

14.3. Напредък в изпълнението на междурегионални и транснационални действия

14.4. По целесъобразност, приноса към макрорегионалните стратегии и стратегиите за морските басейни

Както е посочено в Регламент (ЕС) № 1303/2013, член 27, параграф 3 относно "съдържанието на програмите", член 96, параграф 3, буква д) относно "съдържанието, приемането и изменението на оперативните програми по цел "Инвестиции за растеж и работни места", член 111, параграф 3, член 111, параграф 4, буква г) относно "докладите за изпълнение по целта "Инвестиции за растеж и работни места" и приложение 1, раздел 7.3 относно "приноса на основните програми за макрорегионалните стратегии и стратегиите за морските басейни" настоящата програма допринася за макрорегионални стратегии и/или стратегии за морските басейни:

- ☐ Стратегия на ЕС за региона на Балтийско море (EUSBSR)
- ☐ Стратегия на ЕС за региона на река Дунав (EUSDR)
- ☐ Стратегия на ЕС за региона на Адриатическо и Йонийско море (EUSAIR)
- ☐ Стратегия на ЕС за региона на Алпите (EUSALP)
- ☐ Стратегия за басейна на Атлантическия океан (ATLSBS)

14.5. Напредък в изпълнението на действията в областта на социалните иновации, когато е целесъобразно

--

14.6. Напредък в изпълнението на мерките, насочени към специфичните нужди на най-силно засегнатите от бедност географски райони или на целевите групи, изложени на най-висок риск от бедност, дискриминация или социално изключване, като се обръща специално внимание на маргинализираните общности, хората с увреждания, дълготрайно безработните и младежите, които не участват в никаква форма на заетост, включително, ако е целесъобразно, използваните финансови ресурси

--

ЧАСТ В — ДОКЛАДИ, ПРЕДСТАВЕНИ ПРЕЗ 2019 Г. И ОКОНЧАТЕЛЕН ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО (член 50, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 1303/2013)

15. ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ НА НИВО ПРИОРИТЕТНА ОС И ПРОГРАМА (член 21, параграф 2 и член 22, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 1303/2013)

16. ИНТЕЛИГЕНТЕН, УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ (ВАРИАНТ С ДОКЛАД ЗА НАПРЕДЪКА)

Информация и оценка за приноса на програмата за изпълнението на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

Стратегията на ОПИМСП, като част от общата инициатива на ЕК и ЕИБ за финансови инструменти за малки и средни предприятия през програмния период 2014-2020, чиято основна цел е бързо увеличение на кредитирането на МСП на ниво ЕС, с което да се постигне значително въздействие върху стимулирането на финансирането за МСП, икономически растеж и създаване на работни места е тясно свързана с целите за интелигентен (изграждане на икономика, основана на знанието и иновациите) и приобщаващ (стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, водещи до социално и териториално сближаване) растеж на стратегията "Европа 2020" и с приноса на България към постигането им.

Приносът на ОПИМСП за постигане на целите на Програмата на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж е изследван подробно в извършената през 2023 г. Оценка на оперативната програма.

Съгласно посоченото в докладите от Оценката относно целите за **интелигентен растеж**, „на първо място, ОПИМСП има за цел да осигури подкрепа и на предприятия, които са иновативни, като тази подкрепа е заложена посредством параметризацията на ОПИМСП: част от риска по Инициативата е поет от ЕК с бюджет по програма Хоризонт 2020 и съответно част от портфейла трябва да е към кредитополучатели (и като брой и като общ размер на финансирането), които отговарят на критериите на Хоризонт 2020 за финансиране на иновативност. Първоначално заложената оперативна цел е да бъде реализиран кредитен портфейл в размер на 16.4 милиона евро в предприятия, които са иновативни и отговарят на критериите на Хоризонт 2020. В резултат на реализирането на Програмата, общият брой на подкрепените предприятия, които отговарят на тези критерии са 211 (като броят на предоставените към тях кредити е 232). Общата стойност на отпуснатите кредити на тези компании възлиза на 51 млн. евро, от които са усвоени 49.5 млн. евро. Тези резултати показват, че заложената целева стойност е надхвърлена трикратно и потвърждават, че Програмата е допринесла за подобрен достъп до финансиране на иновативни МСП, като по този начин е подпомогнала директно успешното реализиране на иновационни фирмени политики и продукти. От тук и положителният непряк ефект върху повишаването на производителността и конкурентоспособността на МСП в България.

На второ място, имайки за цел да подобри достъпа до финансиране, ОПИМСП оказва непряко въздействие върху повишаване нивото на иновационната активност в българските предприятия. Достъпът до финансиране влияе пряко върху подобряването на дигитализацията и уменията на предприятията, които от своя страна се явяват основен двигател на иновационната дейност*.

На трето място, краткосрочните ефекти от изпълнението на Инициативата включват осезаеми нетни ефекти върху частните инвестиции и заетостта**. Тези ефекти се дължат както на предоставеното финансиране, така и на допълнително генерираните инвестиции от всички предприятия в страната. Стимулираната инвестиционна дейност води до разширяването на икономическата дейност, в т.ч. и в посока развиване на производства с по-висока добавена стойност (по-високо-технологични и интензивни на знание дейности). Постигането на това развитие е свързано

с по-интензивна иновационна дейност, която от своя страна влияе положително върху заетостта, доходите, потреблението, добавената стойност, бюджетните приходи, износа, икономическия растеж и т.н. в дългосрочен план.“

Относно приноса на програмата за постигане на целите за **приобщаващ растеж**, в Оценката е посочено, че е налице положително въздействие на програмата върху стимулирането на регионалното икономическо развитие, особено в районите с високи равнища на заетост. По този начин то може да допринесе за преодоляването на икономическите, социалните и териториалните различия и сближаването на регионите в България. Проявлението на този положителен принос е в различна степен по отношение на шестте райони за планиране, като може да се заключи, че е налице значително изкривяване по отношение на регионалния фокус на подкрепата в посока Южна България и по-развятия Югозападен район. Това се дължи на факта, че финансовият инструмент е пазарен и води до проявяване на ефекта на селекцията и самостоятелния подбор (selection и self-selection bias) – по-жизнеспособните предприятия, които проявяват интерес, кандидатстват и получават подкрепа, и които в същото време са предпочитани от търговските банки, са концентрирани в по-развитите райони.

Съгласно оценката на Министерството на финансите на макроикономическите ефекти от изпълнението на програмите, съфинансирани със средства от ЕС, публикувана през март 2024 г., в краткосрочен план се наблюдава ефект върху частните инвестиции, който е резултат и от привлечения допълнителен финансов ресурс при реализирането на финансовите продукти. В дългосрочен план ще се наблюдават и допълнителни ефекти от интервенциите, свързани с увеличеното производство. Подобрените конкурентни позиции ще доведат до по-съществено увеличение на износа и по-високи приходи в бюджета. Увеличеното търсене на стоки за междинно потребление, в случай че е насочено към местния пазар, също така ще доведе до нарастване на производството в други сектори на икономиката.

* PwC, 2020. Анализ на състоянието на МСП, извършен за целите на НСМСП 2021–2027 г.

** Министерство на финансите (2022). Фондовете на ЕС в България: Оценка на макроикономическите ефекти от изпълнението на програмите, съфинансирани със средства от ЕС. Септември 2022 г.

17. ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА И ПРИЕТИТЕ МЕРКИ — РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО (ЧЛЕН 50, ПАРАГРАФ 2 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013)

Когато оценката на напредъка, постигнат по отношение на етапните цели и целевите стойности, определени в рамката на изпълнението, показва, че някои основни етапи и целеви стойности не са били постигнати, държавите членки следва да посочат основните причини за неуспех в постигането на етапните цели в доклада за 2019 г. (за етапните цели) и в окончателния доклад за изпълнението (за целевите стойности).

Неприложимо

ПРИЛОЖЕНИЕ I — СПИСЪК НА ВСИЧКИ ОПЕРАЦИИ ЗА ПОЕТАПНО ИЗПЪЛНЕНИЕ ОТ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2014—2020 Г. В ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2021—2027 Г.

Приоритет	Фонд	Категория региони	Референтен номер на операцията	Наименование на операцията	Дата (и номер) на мълчаливо съгласие/одобрение от Комисията (ако е голям проект)	Поетапна операция съгласно член 118	Поетапна операция съгласно член 118 а	Общ размер на разходите за операцията (в евро) — общо (за двата етапа, окончателен или прогнозен)	Общ размер на разходите за операцията (в евро) — за втория етап (окончателен или прогнозен)	Общо сертифицирани разходи за първия етап (в евро)	Публичен принос за първия етап (в евро)	Планирана/крайна дата на приключване на втория етап (година, тримесечие)	Програма от периода 2021—2027 г., по която ще бъде/е завършена операцията
-----------	------	-------------------	--------------------------------	----------------------------	--	-------------------------------------	---------------------------------------	---	---	--	---	--	---

ПРИЛОЖЕНИЕ II — СПИСЪК НА НЕАКТИВНИ ОПЕРАЦИИ

Приоритет	Фонд	Категория региони	Референтен номер на операцията	Наименование на операцията	Наименование на бенефициера/получателя	Общо разходи за операцията (в евро)	Общо сертифицирани разходи (в евро)	Публичен принос (в евро)
-----------	------	-------------------	--------------------------------	----------------------------	--	-------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------

ПРИЛОЖЕНИЕ III — СПИСЪК НА ОПЕРАЦИИ, ЗАСЕГНАТИ ОТ ТЕКУЩИ НАЦИОНАЛНИ РАЗСЛЕДВАНИЯ/СПРЕНИ ПОРАДИ СЪДЕБНО ПРОИЗВОДСТВО ИЛИ АДМИНИСТРАТИВНО ОБЖАЛВАНЕ СЪС СУСПЕНЗИВНО ДЕЙСТВИЕ

Приоритет	Фонд	Категория региони	Референтен номер на операцията	Наименование на операцията	Наименование на бенефициера/получателя	Общо засегнати сертифицирани разходи (в евро)	Засегнат публичен принос (в евро)	Операция, засегната от текущи национални разследвания	Операция, спряна поради съдебно производство или административно обжалване със суспензивно действие
-----------	------	-------------------	--------------------------------	----------------------------	--	---	-----------------------------------	---	---